

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

HINDAMISSTANDARD KALAKASVATAJA, TASE 4

Kutsestandardi nimetus: Kalakasvataja, tase 4

Sisukord:

1. Üldine informatsioon
2. Hindamiskomisjoni töö korraldus
3. Hindamisprotsessi läbimine
4. Hindamiskriteeriumid
5. Hindamisjuhend hindajale
6. Vormid hindajale
7. Vormid taotlejale

1. Üldine informatsioon

Hindamisstandard on koostatud **kalakasvataja, tase 4** kutse taotlejate kompetentsuse vastavuse hindamiseks eelnimetatud kutse kutsestandardis toodud nõuetele.

Hindamist teostab kutsekomisjoni poolt moodustatud erinevatest osapooltest koosnev hindamiskomisjon. Hindamiskomisjonis on esindatud töömaailma (nt tööandjate, töövõtjate) ja koolitajate esindajad, kellel on nii kutsealane kui hindamisalane kompetents. Hindamiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline.

Enne kompetentsuse hindamist vaatab kutse andja esitatud **dokumendid** läbi (st dokumentide vastavuse kontrolli taotletava kutse nõuetele ning kutse andmise korras seatud eeltingimustele). Vajadusel toimub taotleja nõustamine ning ettepanekute tegemine dokumentide täiendamiseks või lisamiseks. Korrigeeritud dokumentide esitamise tähtaeg kooskõlastatakse kutseandjaga.

Hindamine viiakse läbi kahes etapis:

- ✚ **Esimene etapp** on **hindamine dokumentide põhjal** - hindamiskomisjoni(de) liikmed hindavad taotleja poolt esitatud dokumentide ja muude lisatud vajalike materjalide sisu:
 - kalakasvataja tase 4 kutsestandardi järgi koostatud õppekava läbinutel kooli kinnitus õpiväljundite saavutamise kohta,
 - õppekava mitte läbinutel juhendi järgi koostatud töömapp (koostamisvorm - lisa 1; hindamisvorm – vorm H1).

Hindamise etapis hinnatakse järgmisi kompetentse:

1. Kohustuslikud kompetentsid
2. Läbiv kompetents

- ✚ **Teises etapis** toimub vestlus, kus vastatakse hindamiskomisjoni täpsustavatele küsimustele.

2. Hindamiskomisjoni töö korraldus

Hindamiskomisjon teeb kutsekomisjonile ettepaneku anda taotlejale kutse, kui kõik kompetentsid on tõendatud. Kutseksam viiakse läbi eesti keeles.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Hindamisprotseduuri läbiviimine:

- ✚ Hindamiskomisjoni liikmed vaatavad üksteisest sõltumatult läbi kõik taotlusega seotud dokumendid, sealhulgas tutvuvad kooli tõendiga õpiväljundite saavutamise kohta ja töömapi sisuga. Hindajad täidavad vastava hindamisvormi (vt vorm H1).
- ✚ Vestluse ajal on kõikidel hindamiskomisjoni liikmetel õigus esitada taotlejale küsimusi. Vestluse ajal on ruumis lubatud viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikutel, kui kutsekomisjon ei ole otsustanud teisti. Vajadusel võib hindamiskomisjon kutse taotleja nõusolekul eksami käiku lindistada. Vestluse käigus täidavad ja täiendavad kõik hindamiskomisjoni liikmed hindamislehti (vt vormid H1) nende hindamiskriteeriumide osas, mis vajavad täpsustamist või olid taotleja poolt täitmata.
- ✚ Iga taotleja kohta täidetakse koondhinnangu leht (vorm H2). Koondhinnang moodustub hindamiskomisjoni liikmete enamushinnangu alusel. Hindamise tulemus loetakse positiivseks, kui hindamiskomisjoni koondhinnang on positiivne. Koondhinnangule kirjutavad alla kõik hindamiskomisjoni liikmed. Hindamis- ja koondhinnangu lehti ei tutvustata taotlejale ega teistele isikutele.
- ✚ Hindamiskomisjon vormistab kutseeksami protokoll (vorm H3), mille aluseks on hindamis- ja koondhinnangu lehed. Koondhinnangu alusel tehakse kutsekomisjonile ettepanek kutse taotlejatele kutse andmise või mitteandmise kohta. Protokollile kirjutavad alla kõik hindamiskomisjoni liikmed.

3. Hindamisprotsessi läbimine

Kutse taotleja tõendab oma kompetentse kas kooli kinnitusega õpiväljundite saavutamise kohta (I etapp) või kirjaliku töömapi esitamise (I etapp) ja vestluse teel (II etapp), lähtudes kutsestandardi nõuetest. Hindamiskomisjon hindab taotleja kompetentside vastavust taotletava kutse taseme hindamiskriteeriumidele.

Hindamismeetodid:

- ✚ Dokumendid:
 - Kooli tõend õpiväljundite saavutamise kohta: kalakasvataja, tase 4 kutsestandardi järgi koostatud õppekava õpiväljundite saavutamisel loetakse hindamiskriteeriumid tõendatuks kooli tõendi alusel või
 - Töömapp: oma kogemusest lähtudes kirjeldatakse tegevusi. Taotleja koostab ja esitab kirjaliku (elektroonilise- vorm lisa 1) töömapi vastavalt juhendile, mis sisaldab praktiliste tööde ja kogemuste kirjeldusi. Taotleja peab kirjeldatud tegevused tõendama tööandja(te) allkirja(de)ga. Tööandja(d) võivad töömapi allkirjastada ka digitaalselt. (vt töömapi täitmise vorm lisa 1)
- ✚ Vestlus: taotleja tõendab kompetentse, vastates vahetult hindajate küsimustele. Vestluse käigus esitatakse küsimusi, mis tekkisid hindamiskomisjoni liikmetel eelnevate etappide hindamise käigus, sh juhendi järgi koostatud töömapi kohta.

4. Hindamiskriteeriumid

Tegevusnäitaja/ Hindamiskriteeriumid
KALADE KASVUKESKKONNA HOIDMINE
Kontrollib ja dokumenteerib kalade elukeskkonna parameetreid vastavalt juhistele ja etteantud optimaalsetele näitajatele, kasutades vee testimise ja mõõtmise aparatuuri.
Reguleerib kalade elukeskkonda, mõjutades veekäitlemisseadmete abil vee vooluhulka, ja aeratsiooni

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Tegevusnäitaja/ Hindamiskriteeriumid
vastavalt kala liigile ja suurusele kindlustades vajalike tingimuste (temperatuur, hapnikusisaldus, pH, ammooniumisisaldus lähtudes olukorrast ja aastaajast.
Puhastab kalade kasvuruumi (bassein, võre jm), eemaldades sõnniku, surnud kalad, söötmisest tekkinud jääkained ja muu ebavajaliku, arvestades jäätmekäitluse nõudeid ja olukorda.
KALADE SÖÖTMINE
Koostab söödanormid, lähtudes söödatootja soovitusel, jälgides veekeskkonna seisundit (temperatuur, hapnikusisaldus jt) kalade kogus jne.
Paigaldab, häälestab, jälgib ja hooldab söötjaid vastavalt vajadusele ning söötja tüübile.
Söödab kalu vastavalt juhisteile.
Ladustab ja transpordib sööta ja jälgib söötade säilivust, arvestades säilitustingimusi.
Söödanormi määramiseks teostab vastavalt vajadusele kalade kontrollpüüki (püüab, loendab, kaalub ja määrab keskmise kaalu ning koguse).
KALADE PALJUNDAMINE
Valib spetsialisti juhendamisel sugukalad, arvestades kalaliiki, vee temperatuuri, aastaega ja etteantud juhiseid.
Võtab marja ja niisa ning viljastab marja, arvestades kalaliiki, vee temperatuuri ja etteantud juhiseid.
Opereerib haudeparaate ja hooldab neid vastavalt juhisteile, reguleerides vajadusel vee temperatuuri, läbivoolu, hapniku sisaldust ja teisi olulisi näitajaid.
Koorutab vastsed ja õpetab need sööma, arvestades kalaliiki ja lähtudes vee temperatuurist ja teistest vee omadustest.
Rakendab haudemajas bioturvalisuse tagamise meetmeid nagu desinfitseerimine ja karantiin.
Asustab vastsed ja kalamaimud edasikasvatuserajatesse sõltuvalt kalaliigi kasvatustehnoloogiast.
KALADE TERVISLIKU SEISUNDI JÄLGIMINE, KÕRVALEKALLETE MÄRKAMINE JA RAVI SPETSIALISTI JUHENDAMISEL
Jälgib kalade käitumist, eristab kõrvalekalded, fikseerib need päevikusse ja teavitab juhti.
Püüab välja selgitada kõrvalekalde põhjused, kontrollides kalade kasvukeskkonda, vajadusel ja võimalusel võtab tarvitusele meetmed ja mõjutab keskkonda.
Ravib kalahaigusi, järgides spetsialisti poolt etteantud raviskeemi.
ELUSKALADE TRANSPORTIMINE
Püüab kala tiikidest, basseinidest, rennidest või muudest mahutitest, arvestades kalade nõudeid keskkonnale ja jälgides käitlemiseks sobivat temperatuuri ja vee hapnikusisaldust.
Jälgib kalade seisundit transportimisel, kontrollides vee temperatuuri ning vee hapnikusisaldust ja ühtlustab kalade vettelaskmisel temperatuuri sõltuvalt kala liigist ja suurusest.
KALADE SORTEERIMINE
Püüab kala tiikidest, basseinidest, rennidest või muudest mahutitest, arvestades kalade liigispetsiifikat, jälgides käitlemiseks sobivat temperatuuri ja vee hapnikusisaldust.
Sorteerib kalad suurusrühmade ja/või liikide lõikes, arvestades eesmärki.
Loendab ja kaalub kalad suurusgruppide lõikes, lähtudes juhistest.
Paigutab kalad ümber vastavalt tootmistehnoloogiale ja vajadusele.
INVENTARI HOOLDAMINE
Hooldab seadmeid vastavalt vajadusele ja juhisteile.
Leiab ja kõrvaldab seadmete ja inventari lihtsamad rikked, vajadusel remondib ja parandab neid vastavalt etteantud juhisteile.
Valmistab lihtsamad kalakasvatuses kasutatavad töövahendid nt kahvad, püünised, sumbad jne vastavalt etteantud juhisteile.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Tegevusnäitaja/ Hindamiskriteeriumid	
KALADE ESMANE KÄITLEMINE	
Püüab kalad ja kontrollib toodangu kvaliteeti visuaalselt ja organoleptiliselt, arvestades kalade kasvukeskkonda.	
Esmatöötleb kalad vastavalt ettevõttes rakendatavale tehnoloogilisele skeemile.	
Sorteerib toodangu vastavalt suuruse ja kvaliteedi gruppidele.	
VALITAVAD KOMPETENSIID	
VÄHKIDE KASVATAMINE	
Viib läbi vähkide paljundamise vastavalt kasvanduses kasutatavale tootmistehnoloogiale.	
Valmistab tiigid ette vähkidega asustamiseks (tiikide puhastamine ja desinfitseerimine, vähiurgude ja kivikalmete paigaldus, aereerimissüsteemi paigaldus jm).	
Asustab tiigid vähkidega lähtudes asustamisnormidest ja kasvatamise eesmärgist.	
Söödab vähke vastavalt juhistele ja hooldab vähitiike, kontrollides veekeskkonna seisundit, sh eemaldades niitvetikad.	
Püüab ja sorteerib vähid vastavalt eesmärgile ning korraldab vähkide müügieelse säilitamise.	
Pakendab vähid turustamiseks vastavalt tellimusele.	
LÄBIV KOMPETENTS	
Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
Kasutab oma aega tõhusalt ning töötab süsteemselt ja meetoodiliselt. Kogu tööprotsessi jooksul peab kinni tähtaegadest, ajakavast ning etappidest.	
Jälgib ja hoiab oma töös kvaliteeti ja tootlikkust, täidab ja järgib hügieeni ja bioturvalisuse nõudeid (käte, riietuse, inventari, tiikide, basseinate jne puhastamine ja desinfektsioon). Kasutab tööülesannete täitmiseks vajalikke ressursse optimaalselt.	
Järgib oma töös ettenähtud protseduure ja instruktsioone ega küsimärgista neid ilma olulise vajaduseta.	
Otsuste tegemisel lähtub oma pädevustest ja vajalikust informatsioonist. Vajadusel pakub välja hästi alternatiivseid lahendusi.	
Kasutab oma töös igapäevaselt valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ning jagab neid ka oma kolleegidega, töötab pühendunult.	
Saab aru probleemide tekkepõhjustest ja nende lahendamise võimalustest. Vajadusel oskab käituda kriisilukorras (rajatiste purunemine, elektrikatkestus, seadme rike jms). On võimeline tekkinud probleeme loovalt lahendada ning tehtud vigadest õppima.	
Tööeesmärkide saavutamiseks kasutab ta tehnoloogilisi võimalusi ning vajadusel õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid.	

5. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvuge:

- ✚ kalakasvataja, tase 4 kutsestandardiga,
- ✚ kompetentsipõhise hindamise mõistete ja põhimõtete,ga,
- ✚ kutse andmise korraga,
- ✚ hindamise üldise informatsiooniga,
- ✚ hindamiskriteeriumidega,
- ✚ hindamismeetoditega,
- ✚ hindamisülesannetega,
- ✚ hindamise korraldusega,
- ✚ hindamisel kasutatavate vormidega.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Hindamise ajal

- ✚ jälgige igat taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- ✚ täitke iga taotleja kohta personaalne hindamisvorm,
- ✚ esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- ✚ hinnake iga hindamiskriteeriumi järgi,
- ✚ vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

Hindamise järel

- ✚ andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet,
- ✚ vormistage hindamistulemus,
- ✚ edastage oma ettepanek kutse andmise kohta kutsekomisjonile.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

6. Vormid hindajale

VORM H1: TAOTLEJA PERSONAALNE HINDAMISE VORM

Taotleja nimi:

Hindamise aeg:

Hindamise koht:

Hindaja:

KALAKASVATAJA

Kompetents	Hindamiskriteeriumid		Hinnang		Kommentaar
			Täidetud	Mitte täidetud	
1.	KALADE KASVUKESKKONNA HOIDMINE				
1	1	Kontrollib ja dokumenteerib kalade elukeskkonna parameetreid vastavalt juhiste ja etteantud optimaalsetele näitajatele, kasutades vee testimise ja mõõtmise aparatuuri.			
1	2	Reguleerib kalade elukeskkonda, mõjutades veekäitlemiseseadmete abil vee vooluhulka, ja aeratsiooni vastavalt kala liigile ja suurusele kindlustades vajalike tingimuste (temperatuur, hapnikusisaldus, pH, ammooniumisisaldus lähtudes olukorrast ja aastaajast.			
1	3	Puhastab kalade kasvuruumi (bassein, võre jm), eemaldades sõnniku, surnud kalad, söötmisest tekkinud jääkained ja muu ebavajaliku, arvestades jäätmekäitluse nõudeid ja olukorda.			
2.	KALADE SÖÖTMINE				
2	1	Koostab söödanormid, lähtudes söödatootja soovitusel, jälgides veekeskonna seisundit (temperatuur, hapnikusisaldus jt) kalade kogus jne.			

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

2	2	Paigaldab, häälestab, jälgib ja hooldab söötjaid vastavalt vajadusele ning söötja tüübile.			
2	3	Söödab kalu vastavalt juhistele.			
2	4	Ladustab ja transpordib sööta ja jälgib söötade säilivust, arvestades säilitustingimusi.			
2	5	Söödanormi määramiseks teostab vastavalt vajadusele kalade kontrollpüüki (püüab, loendab, kaalub ja määrab keskmise kaalu ning koguse)			
3.	KALADE PALJUNDAMINE				
3	1	Valib spetsialisti juhendamisel sugukalad, arvestades kalaliiki, vee temperatuuri, aastaaega ja etteantud juhiseid.			
3	2	Võtab marja ja niisa ning viljastab marja, arvestades kalaliiki, vee temperatuuri ja etteantud juhiseid.			
3	3	Opereerib haudeaparaate ja hooldab neid vastavalt juhistele, reguleerides vajadusel vee temperatuuri, läbivoolu, hapniku sisaldust ja teisi olulisi näitajaid.			
3	4	Koorutab vastsed ja õpetab need sööma, arvestades kalaliiki ja lähtudes vee temperatuurist ja teistest vee omadustest.			
3	5	Rakendab haudemajas bioturvalisuse tagamise meetmeid nagu desinfitseerimine ja karantiin.			
3	6	Asustab vastsed ja kalamaimud edasikasvatuseks vastsetesse sõltuvalt kalaliigi kasvatustehnoloogiast.			
4.	KALADE TERVISLIKU SEISUNDI JÄLGIMINE, KÕRVALEKALLETE MÄRKAMINE JA RAVI SPETSIALISTI JUHENDAMISEL				
4	1	Jälgib kalade käitumist, eristab kõrvalekalded, fikseerib need päevikusse ja teavitab juhti.			
4	2	Jälgib kalade käitumist, eristab kõrvalekalded, fikseerib need päevikusse ja teavitab juhti.			
4	3	Püüab välja selgitada kõrvalekalde põhjused, kontrollides kalade kasvukeskkonda, vajadusel ja võimalusel võtab tarvitusele meetmed ja mõjutab keskkonda.			

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

5. ELUSKALADE TRANSPORTIMINE				
5	1	Püüab kala tiikidest, basseinidest, rennidest või muudest mahutitest, arvestades kalade nõudeid keskkonnale ja jälgides käitlemiseks sobivat temperatuuri ja vee hapnikusisaldust.		
5	2	Jälgib kalade seisundit transportimisel, kontrollides vee temperatuuri ning vee hapnikusisaldust ja ühtlustab kalade vettelaskmisel temperatuuri sõltuvalt kala liigist ja suurusest.		
6. KALADE SORTERIMINE				
6	1	Püüab kala tiikidest, basseinidest, rennidest või muudest mahutitest, arvestades kalade liigispetsiifikat, jälgides käitlemiseks sobivat temperatuuri ja vee hapnikusisaldust.		
6	2	Sorteerib kalad suurusrühmade ja/või liikide lõikes, arvestades eesmärki.		
6	3	Loendab ja kaalub kalad suurusgruppide lõikes, lähtudes juhistest.		
6	4	Paigutab kalad ümber vastavalt tootmistehnoloogiale ja vajadusele.		
7. INVENTARI HOOLDAMINE				
7	1	Hooldab seadmeid vastavalt vajadusele ja juhistele.		
7	2	Leiab ja kõrvaldab seadmete ja inventari lihtsamad rikked, vajadusel remondib ja parandab neid vastavalt etteantud juhistele.		
7	3	Valmistab lihtsamad kalakasvatuses kasutatavad töövahendid nt kahvad, püünised, sumbad jne vastavalt etteantud juhistele.		
8. KALADE ESMANE KÄITLEMINE				
8	1	Püüab kalad ja kontrollib toodangu kvaliteeti visuaalselt ja organoleptiliselt, arvestades kalade kasvukeskkonda.		

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

8	2	Esmatöötleb kalad vastavalt ettevõttes rakendatavale tehnoloogilisele skeemile.			
8	3	Sorteerib toodangu vastavalt suuruse ja kvaliteedi gruppidele.			
VALITAVAD KOMPETENSIID					
9.	VÄHKIDE KASVATAMINE				
9	1	Viib läbi vähkide paljundamise vastavalt kasvanduses kasutatavale tootmistehnoloogiale.			
9	2	Valmistab tiigid ette vähkidega asustamiseks (tiikide puhastamine ja desinfitseerimine, vähiurgude ja kivikalmete paigaldus, aereerimissüsteemi paigaldus jm).			
9	3	Asustab tiigid vähkidega lähtudes asustamisnormidest ja kasvatamise eesmärgist.			
9	4	Söödab vähke vastavalt juhiste ja hooldab vähitiike, kontrollides veekeskonna seisundit, sh eemaldades niitvetikaid.			
9	5	Püüab ja sorteerib vähid vastavalt eesmärgile ning korraldab vähkide müügieelse säilitamise.			
9	6	Pakendab vähid turustamiseks vastavalt tellimusele.			
10.	LÄBIV KOMPETENTS				
10	1	Kasutab oma aega tõhusalt ning töötab süsteemselt ja meetoodiliselt. Kogu tööprotsessi jooksul peab kinni tähtaegadest, ajakavast ning etappidest.			
10	2	Jälgib ja hoiab oma töös kvaliteeti ja tootlikkust, täidab ja järgib hügieeni ja bioturvalisuse nõudeid (käte, riietuse, inventari, tiikide, basseinide jne puhastamine ja desinfektsioon). Kasutab tööülesannete täitmiseks vajalikke ressursse optimaalselt.			

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

10	3	Järgib oma töös ettenähtud protseduure ja instruktsioone ega küsimärgista neid ilma olulise vajaduseta.			
10	4	Otsuste tegemisel lähtub oma pädevustest ja vajalikust informatsioonist. Vajadusel pakub välja hästi alternatiivseid lahendusi.			
10	5	Kasutab oma töös igapäevaselt valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ning jagab neid ka oma kolleegidega, töötab pühendunult.			
10	6	Saab aru probleemide tekkepõhjustest ja nende lahendamise võimalustest. Vajadusel oskab käituda kriisiolukorras (rajatiste purunemine, elektrikatkestus, seadme rike jms). On võimeline tekkinud probleeme loovalt lahendada ning tehtud vigadest õppima.			
10	7	Tööeesmärkide saavutamiseks kasutab ta tehnoloogilisi võimalusi ning vajadusel õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid.			

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

VORM H2: TAOTLEJA KOONDHINNANGU VORM

Taotleja nimi:

Hindamise aeg:

Hindamise koht:

Hindaja:

KALAKASVATAJA

Kompetents		Hinnang			Koondhinnang
		Hindaja 1	Hindaja 2	Hindaja 3	
1	KALADE KASVUKESKKONNA HOIDMINE				
2.	KALADE SÖÖTMINE				
3.	KALADE PALJUNDAMINE				
4.	KALADE TERVISLIKU SEISUNDI JÄLGIMINE, KÕRVALEKALLETE MÄRKAMINE JA RAVI SPETSIALISTI JUHENDAMISEL				
5.	ELUSKALADE TRANSPORTIMINE				
6.	KALADE SORTTEERIMINE				
7.	INVENTARI HOOLDAMINE				
8.	KALADE ESMANE KÄITLEMINE				
VALITAVAD KOMPETENTSID					
9.	VÄHKIDE KASVATAMINE				
10.	LÄBIV KOMPETENTS				

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Vorm H3

KUTSEKSAMI PROTOKOLL

Töömapi kontroll, aeg ja koht:

Praktiliste ülesannete toimumise aeg ja koht:

Vestluse toimumise aeg ja koht:

Ees- ja perekonnanimi	Isikukood	Tõendamata kompetentsid	Hindamiskomisjoni ettepanekud ja soovitused kutsekomisjonile kutse andmiseks	Märkused	Otsus